

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА
ЗА ЕНЕРГЕТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

***ПРИЈЕДЛОГ БУЏЕТА
ЗА 2020. ГОДИНУ***

Требиње, децембар 2019.

Садржај

1. УВОД	4
2. ПРИЈЕДЛОГ БУЏЕТА РЕГУЛАТОРНЕ КОМИСИЈЕ ЗА 2020. ГОДИНУ	5
2.1 СИНТЕТИЧКИ ПРИКАЗ	5
2.2 АНАЛИТИЧКИ ПРИКАЗ	6
2.3 ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРИЈЕДЛОГА БУЏЕТА	7
I ПРИХОДИ	7
II РАСХОДИ	8
<i>A. ТЕКУЋИ ТРОШКОВИ</i>	8
1. Трошкови материјала, горива, енергије и гријања	8
2. Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода.....	9
3. Трошкови производних услуга	10
4. Трошкови амортизације	11
5. Нематеријални трошкови	11
6. Расходи камата	12
<i>Б. ИНВЕСТИЦИОНА УЛАГАЊА</i>	12
1. Нематеријална улагања	12
2. Опрема.....	12
3. Дио анuitета који се односи на главницу кредита	12
A. РЕГУЛИСАЊЕ СЕКТОРА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ	13
а) Одобравање и доношење правила и прописа	13
б) Издавање дозвола	14
в) Издавање сертификата и рјешења о подстицају.....	16
г) Тарифни поступци.....	17
д) Гарантоване откупне цијене, премије и накнаде.....	17
ђ) Надгледање пословних активности корисника дозвола у оквиру регулаторне надлежности	18
е) Активности на заштити купаца.....	20
ж) Тржиште електричне енергије	20
Б. РЕГУЛИСАЊЕ СЕКТОРА ПРИРОДНОГ ГАСА	21
а) Одобравање и доношење правила и прописа	21
б) Издавање дозвола	22

в) Сертификација оператера транспортног система	24
г) Тарифни поступци	24
д) Надгледање пословних активности корисника дозвола у оквиру регулаторне надлежности	24
ђ) Заштита купаца	25
е) Тржиште природног гаса	25
В. РЕГУЛИСАЊЕ СЕКТОРА НАФТЕ И ДЕРИВАТА НАФТЕ	26
а) Одобравање и доношење правила и прописа	26
б) Издавање дозвола	26
в) Надгледање пословних активности корисника дозвола у оквиру регулаторне надлежности	26
г) Заштита купаца	27
Г. АДМИНИСТРАТИВНО-ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ	27
а) Административно-финансијске активности из регулаторне надлежности ...	27
Д. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА	28
Ђ. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ РЕГУЛАТОРНЕ КОМИСИЈЕ	29

1. УВОД

Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија), као самостална и непрофитна организација, функционално независна од републичких органа, енергетских субјеката и корисника њихових производа и услуга, основана је законом. Надлежности Регулаторне комисије прописане су законима из области енергетике и то: Законом о енергетици (Службени гласник Републике Српске, број 49/09), Законом о електричној енергији (Службени гласник Републике Српске, број 08/08, 34/09, 92/09 и 1/11), Законом о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 39/13, 108/13, 79/15 и 26/19), Законом о гасу (Службени гласник Републике Српске, број 22/18) и Законом о нафти и дериватима нафте (Службени гласник Републике Српске, број 36/09 и 102/12). Поред законске регулативе, начин функционисања Регулаторне комисије је детаљно уређен статутом и пословником о раду. Основна надлежност Регулаторне комисије је регулисање односа на тржишту електричне енергије, природног гаса и нафте и деривата нафте, а њен рад је заснован на принципима јавности, правичности, подстицања конкурентности, заштите крајњих купаца итд.

Финансирање рада Регулаторне комисије обезбјеђује се из годишњих накнада од енергетских субјеката, корисника дозволе за обављање једне или више енергетских дјелатности и једнократних накнада које плаћају подносиоци приликом подношења захтјева за издавање дозвола, а на основу одредбе члана 24. став 1. Закона о енергетици.

На основу одредбе члана 24. став 2. Закона о енергетици, Регулаторна комисија доставља приједлог буџета Народној скупштини Републике Српске која га усваја прије почетка буџетске године.

Приједлог буџета Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске за 2020. годину садржи синтетички и аналитички приказ прихода и расхода и упоредни приказ ових финансијских показатеља из усвојеног буџета за 2019. годину. Уз табеларни приказ буџета, дато је образложење за сваку појединачну ставку расхода које садржи начин утврђивања финансијског износа за те ставке и разлоге евентуалне промјене у односу на претходну годину.

С обзиром на то да су средства која су планирана у овом приједлогу буџета потребна за обављање послова из надлежности Регулаторне комисије, у овај документ је уврштен дио који садржи планиране активности Регулаторне комисије у 2020. години, са појединачним приказом за сваки енергетски сектор (електричну енергију, природни гас, нафту и деривате нафте).

Имајући у виду да се Извјештај о раду Регулаторне комисије у 2019. години подноси и усваја на сједници Народне скупштине Републике Српске средином идуће године, у прилогу овог документа дат је и кратак преглед најзначајнијих активности Регулаторне комисије у 2019. години, у циљу потпунијег сагледавања буџета и планираних и остварених активности.

2. ПРИЈЕДЛОГ БУЏЕТА РЕГУЛАТОРНЕ КОМИСИЈЕ ЗА 2020. ГОДИНУ

2.1 СИНТЕТИЧКИ ПРИКАЗ

I ПРИХОДИ					
Редни број	Опис	Буџет за 2019.	Буџет за 2020.	Учешће у планираним приходима	Индекс 2020/2019
1.	Приходи од регулаторних накнада од корисника дозвола за обављање енергетских дјелатности	2.529.806	2.495.727	99,95	98,65
2.	Приходи од једнократних накнада	3.000	1.000	0,04	33,33
3.	Остали приходи	200	200	0,01	100,00
	УКУПНИ ПРИХОДИ	2.533.006	2.496.927	100,00	98,58
II РАСХОДИ					
Редни број	Опис	Буџет за 2019.	Буџет за 2020.	Учешће у планираним приходима	Индекс 2020/2019
A	ТЕКУЋИ ТРОШКОВИ	2.459.571	2.441.866	97,79	99,28
1.	Трошкови материјала, горива, енергије и гријања	80.500	79.500	3,18	98,76
1.1.	Трошкови материјала	30.000	29.500	1,18	98,33
1.2.	Трошкови горива и енергије	47.000	46.500	1,86	98,94
1.3.	Остали трошкови материјала	3.500	3.500	0,14	100,00
2.	Трошкови зарада, накнада зарада и ост. личних расхода	1.973.880	1.983.000	79,42	100,46
2.1.	Трошкови бруто зарада и накнада зарада	1.891.880	1.891.000	75,73	99,95
2.2.	Отпремнине за одлазак у пензију	-	12.000	0,48	-
2.3.	Помоћ запосленим у складу са прописима о раду	15.000	13.000	0,52	86,67
2.4.	Трошкови запослених на службеном путу	67.000	67.000	2,68	100,00
3.	Трошкови производних услуга	64.400	60.700	2,43	94,25
3.1.	Трошкови транспортних услуга	29.000	26.000	1,04	89,66
3.2.	Трошкови услуга одржавања	17.000	16.300	0,65	95,88
3.3.	Трошкови закупа	14.400	14.400	0,58	100,00
3.4.	Трошкови осталих услуга	4.000	4.000	0,16	100,00
4.	Трошкови амортизације	160.000	155.000	6,21	96,88
5.	Нематеријални трошкови	105.500	100.000	4,00	94,79
5.1.	Трошкови непроизводних услуга	42.500	39.500	1,58	92,94
5.2.	Трошкови репрезентације	9.000	9.000	0,36	100,00
5.3.	Трошкови осигурања	12.000	11.500	0,46	95,83
5.4.	Трошкови платног промета	1.000	1.000	0,04	100,00
5.5.	Трошкови чланарина	6.000	5.500	0,22	91,67
5.6.	Трошкови осталих накнада и пореза	12.000	11.500	0,46	95,83
5.7.	Трошкови доприноса	5.000	5.000	0,20	100,00
5.8.	Остали нематеријални трошкови	18.000	17.000	0,68	94,44
6	Расходи камата	75.291	63.666	2,55	84,56
B	ИНВЕСТИЦИОНА УЛАГАЊА*	233.435	210.060	8,41	89,99
1.	Нематеријална улагања	8.000	8.000	0,32	100,00
2.	Опрема	35.000	0	0	0
3.	Дио ануитета који се односи на главницу кредита којим је финансирана изградња пословне зграде Регулаторне комисије	190.435	202.060	8,09	106,10
V.	УКУПНИ РАСХОДИ: (A+B-амортизација)	2.533.006	2.496.927	100,00	98,58

*дјелимично се финансирају из предвиђеног трошка амортизације за 2020. годину

2.2 АНАЛИТИЧКИ ПРИКАЗ

ПРИХОДИ					
Редни број	Опис	Буџет за 2019.	Буџет за 2020.	Учешће у планираним приходима	Индекс 2020/2019
1.	Приходи од регулаторних накнада од корисника дозвола за обављање енергетских дјелатности	2.529.806	2.495.727	99,95	98,65
2.	Приходи од једнократних накнада	3.000	1.000	0,04	33,33
3.	Остали приходи	200	200	0,01	100,00
	УКУПНИ ПРИХОДИ	2.533.006	2.496.927	100,00	98,58
РАСХОДИ					
Редни број	Опис	Буџет за 2019.	Буџет за 2020.	Учешће у планираним расходима	Индекс 2020/2019
А.	ТЕКУЋИ ТРОШКОВИ	2.459.571	2.441.866	97,79	99,28
1.	ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА, ЕНЕРГИЈЕ И ГРИЈАЊА	80.500	79.500	3,18	98,76
1.1.	Трошкови материјала	30.000	29.500	1,18	98,33
1.1.1.	Канцеларијски материјал	16.000	15.500	0,62	96,88
1.1.2.	Остали режијски материјал	14.000	14.000	0,56	100,00
1.2.	Трошкови горива и енергије	47.000	46.500	1,86	98,94
1.2.1.	Трошкови нафтних деривата	30.000	29.500	1,18	98,33
1.2.2.	Трошкови електричне енергије	17.000	17.000	0,68	100,00
1.3.	Остали трошкови материјала	3.500	3.500	0,14	100,00
2.	ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИХ ЛИЧНИХ РАСХОДА	1.973.880	1.983.000	79,42	100,46
2.1.	Трошкови бруто зарада и накнада зарада	1.891.880	1.891.000	75,73	99,95
2.2.	Отпремнине за одлазак у пензију	-	12.000	0,48	-
2.3.	Помоћ запосленим у складу са прописима о раду	15.000	13.000	0,52	86,67
2.4.	Трошкови запослених на службеном путу	67.000	67.000	2,68	100,00
2.4.1.	Трошкови дневница у земљи	7.000	7.000	0,28	100,00
2.4.2.	Трошкови дневница у иностранству	9.000	9.000	0,36	100,00
2.4.3.	Трошкови превоза и смјештаја у земљи	14.000	15.000	0,60	107,14
2.4.4.	Трошкови превоза у иностранству	20.000	19.000	0,76	95,00
2.4.5.	Трошкови смјештаја у иностранству	17.000	17.000	0,68	100,00
3.	ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	64.400	60.700	2,43	94,25
3.1.	Трошкови транспортних услуга	29.000	26.000	1,04	89,66
3.1.1.	Трошкови поштанских услуга	6.000	5.000	0,20	83,33
3.1.2.	Трошкови телефона и интернета	23.000	21.000	0,84	91,30
3.2.	Трошкови услуга одржавања	17.000	16.300	0,65	95,88
3.2.1.	Трошкови одржавања опреме	6.000	6.000	0,24	100,00
3.2.2.	Трошкови одржавања возила	9.000	8.500	0,34	94,44
3.2.3.	Остали трошкови одржавања	2.000	1.800	0,07	90,00
3.3.	Трошкови закупа	14.400	14.400	0,58	100,00
3.4.	Трошкови осталих услуга	4.000	4.000	0,16	100,00
4.	ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	160.000	155.000	6,21	96,88

5.	НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	105.500	100.000	4,00	94,79
5.1.	Трошкови непроизводних услуга	42.500	39.500	1,58	92,94
5.1.1.	Трошкови ревизије фин. извјештаја	2.000	2.000	0,08	100,00
5.1.2.	Трошкови консултантских, адвок. и здравст. услуга	6.000	5.000	0,20	83,33
5.1.3.	Трошкови стручног усавршавања запослених	9.000	9.000	0,36	100,00
5.1.4.	Одржавање лиценцираног софтвера за електр. управљање документацијом	17.500	17.500	0,70	100,00
5.1.5.	Одржавање и унапређење интернет стр.	6.000	4.000	0,16	66,67
5.1.6.	Трошкови осталих непроизводних услуга	2.000	2.000	0,08	100,00
5.2.	Трошкови репрезентације	9.000	9.000	0,36	100,00
5.3.	Трошкови осигурања	12.000	11.500	0,46	95,83
5.3.1.	Осигурање имовине	3.500	3.000	0,12	85,71
5.3.2.	Осигурање возила (каска и обавезно)	6.500	6.500	0,26	100,00
5.3.3.	Колективно осигурање радника	2.000	2.000	0,08	100,00
5.4.	Трошкови платног промета	1.000	1.000	0,04	100,00
5.5.	Трошкови чланарина	6.000	5.500	0,22	91,67
5.6.	Трошкови осталих накнада и пореза	12.000	11.500	0,46	95,83
5.7.	Трошкови доприноса	5.000	5.000	0,20	100,00
5.8.	Остали нематеријални трошкови	18.000	17.000	0,68	94,44
5.8.1.	Објављивање аката у штампаним медијима	10.000	10.000	0,40	100,00
5.8.2.	Судске и админ. таксе	2.000	2.000	0,08	100,00
5.8.3.	Трошкови преплате на часописе и стручне публикације	6.000	5.000	0,20	83,33
6.	РАСХОДИ КАМАТА	75.291	63.666	2,55	84,56
Б.	ИНВЕСТИЦИОНА УЛАГАЊА*	233.435	210.060	8,41	89,99
1.	Нематеријална улагања	8.000	8.000	0,32	100,00
2.	Опрема	35.000	0	0	0
3.	Дио анuitета који се односи на главницу кредита којим је финансирана изградња нове пословне зграде Регулаторне комисије	190.435	202.060	8,09	106,10
В.	УКУПНИ РАСХОДИ: (А+Б-амортизација)	2.533.006	2.496.927	100,00	98,58

*дјелимично се финансирају из планираног трошка амортизације за 2020. годину.

Напомена: Поређећи одобрене износе буџета Регулаторне комисије од 2015. године, када је започео мандат овог сазива Регулаторне комисије, видљиво је континуирано смањење одобреног износа буџета, тако да је буџет за 2020. годину мањи од износа буџета за 2015. годину за 100.357 КМ.

2.3 ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРИЈЕДЛОГА БУЏЕТА

Приједлог буџета Регулаторне комисије за 2020. годину је урађен на основу остварења буџета у 2019. години и планираних активности у 2020. години. Трошкови, приказани у претходним табелама, детаљније су образложени у наставку.

I ПРИХОДИ

Планирани приходи обезбјеђују се из годишњих регулаторних накнада од енергетских субјеката, корисника дозвола за обављање једне или више енергетских дјелатности, као и од једнократних накнада за издавање дозвола у износу који

омогућава покривање трошкова пословања Регулаторне комисије, а све у складу са чланом 24. Закона о енергетици.

На основу усвојеног Буџета за 2020. годину, Регулаторна комисија ће донијети рјешење о регулаторној накнади за 2020. годину којом ће укупни износ годишње накнаде распоредити на кориснике дозвола за обављање једне или више енергетских дјелатности, у виду појединачне годишње регулаторне накнаде за сваког корисника дозволе.

II РАСХОДИ

Приједлогом буџета за 2020. годину планирано је смањење укупних расхода за 1,42%, колико износи и смањење потребних прихода за финансирање рада и обављања пословне активности Регулаторне комисије. Расходи, који су у наставку образложени, су структурисани у двије категорије и то: текуће трошкове и инвестициона улагања.

A. ТЕКУЋИ ТРОШКОВИ

Текући трошкови обухватају све расходе и издатке који настају обављањем пословне активности Регулаторне комисије. То су трошкови материјала, трошкови зарада и накнада зарада и осталих личних расхода, трошкови услуга, уговорене обавезе и слично. Планирано је смањење текућих трошкова у 2020. години, у односу на 2019. годину, за 0,92%.

1. Трошкови материјала, горива, енергије и гријања

Трошкови материјала, горива, енергије и гријања су планирани у износу мањем за 1,24% него у 2019. години.

1.1. Трошкови материјала

Имајући у виду досадашњу потрошњу материјала, условљену прописаним начином рада, а при том водећи рачуна о планираним активностима у 2020. години, трошкови канцеларијског материјала су планирани у мањем износу него у 2019. години за 3,13%.

Канцеларијски материјал обухвата, између осталог, и утрошени материјал за припрему документације која се упућује на захтјев заинтересованим лицима за учествовање у јавним расправама које организује Регулаторна комисија. У 2019. години, Регулаторна комисија је у поступцима које води, али и кроз поступке јавних набавки, странкама и заинтересованим лицима доставила преко 35.000 штампаних страница разних докумената.

Трошкови осталог материјала обухватају, између осталог, трошкове и материјал за одржавање пословне зграде Регулаторне комисије, набавку ауто-гума, одржавање аутомобила и слично. У оквиру овог износа је планиран и материјал за одржавање хигијене у пословним просторијама Регулаторне комисије. Сагледавањем потреба и потрошње у 2019. години није планирано повећање ових трошкова у 2020. години.

1.2. Трошкови горива и енергије

Укупан износ трошкова горива и енергије је планиран у нешто мањем износу него у претходној буџетској години (1,06%). Напомињемо да је у претходним периодима

остварено значајно смањење трошкова електричне енергије, што је посљедица производње електричне енергије у сопственој соларној електрани инсталисаној на крову пословне зграде, која се користи и за потребе гријања, хлађења и вентилације пословне зграде, као и примјене мјера енергетске ефикасности. Трошкови нафтних деривата су планирани на бази просјечне потрошње горива. За сва службена путовања, гдје је то могуће, користе се службени аутомобили. Планирани издаци за ове намјене су за 1,67% мањи него у претходној години.

1.3. Остали трошкови материјала

Остали трошкови материјала су планирани у истом обиму, а обухватају трошкове водоснабдијевања пословне зграде Регулаторне комисије у Требињу.

2. Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода

Трошкови бруто зарада и накнада зарада и осталих личних расхода су планирани у износу већем за 0,46% него у 2019. години. Основ за планирање трошкова зарада и накнада зарада запослених у Регулаторној комисији је остварење у 2019. години, као и промјене које ће настати у 2020. години.

2.1. Трошкови бруто зарада и накнада зарада

У 2020. години су планирани трошкови зарада и накнада зарада на нешто нижем нивоу (0,05%) него у 2019. години. Порези и доприноси су планирани у складу са прописима.

2.2 - 2.3. Отпремнине за одлазак у пензију и помоћ запосленима

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода обухватају укупна лична примања, укључујући и помоћ запосленима у складу са прописима о раду. Имајући у виду извршење у 2019. години, те очекиване трошкове за ову намјену у 2020. години, планирано је смањење ових трошкова за 13,33%. Један радник одлази у пензију у 2020. години па је у 2020. години планиран трошак отпремнина за одлазак у пензију.

2.4. Трошкови запослених на службеном путу

Ови трошкови су планирани у истом износу као у претходној буџетској години, а на основу планираних активности у 2020. години.

2.4.1. и 2.4.3. Трошкови дневница у земљи и трошкови превоза и смјештаја у земљи

Ови трошкови обухватају сљедеће:

- редовне надзорне провјере корисника дозвола и укључују контролу из свих области (техничке, економске, правне, заштите животне средине итд.),
- ванредне надзорне провјере корисника дозвола,
- одржавање јавних расправа у зависности од потреба широм Републике Српске,
- присуство састанцима и конференцијама из регулаторне надлежности,
- континуирано стручно усавршавање,
- сарадњу са релевантним министарствима и другим институцијама,
- сарадњу са Државном регулаторном комисијом за електричну енергију (ДЕРК) како је то утврђено чланом 31. Закона о електричној енергији и Регулаторном комисијом за енергију у Федерацији БиХ (ФЕРК).

Сагледавањем предстојећих активности у 2020. години, трошкови дневница у земљи су планирани у истом обиму као у 2019. години. Планирано повећање трошкова превоза и смјештаја у земљи је 7,14%.

2.4.2, 2.4.4. и 2.4.5. Трошкови дневница у иностранству и Трошкови превоза и смјештаја у иностранству

Трошкови путовања у иностранству односе се на учешће запослених у Регулаторној комисији на одређеним радним састанцима, међународним конференцијама и стручним скуповима и семинарима.

За 2020. годину потребно је обезбиједити средства за учешће представника Регулаторне комисије на годишњим форумима везаним за провођење Уговора о успостављању Енергетске заједнице (Атинском форуму за електричну енергију, Форуму за гас и Форуму за нафту) и другим састанцима релевантним за функционисање енергетског сектора у организацији Секретаријата Енергетске заједнице.

Поред наведеног, планирано је и присуство конференцијама и састанцима у оквиру активности Асоцијације регулаторних тијела из држава Централне и Југоисточне Европе (ERRA) у којој Регулаторна комисија има придружено чланство.

Сагледавањем ових потреба, као и остварења ових трошкова у 2019. години, трошкови дневница и смјештаја у иностранству су планирани у истом износу као и у 2019. години, а трошкови превоза у износу мањем за 5,00% него у 2019. години.

3. Трошкови производних услуга

Приједлогом буџета за 2020. годину планирано је смањење трошкова производних услуга за 5,75% у односу на буџет за 2019. годину, а објашњење промјена у планирању појединих врста трошкова је дато у наставку.

3.1. Трошкови транспортних и осталих услуга

Трошкови телефона, интернета, поштанских услуга и испоруке терета су планирани на бази трошкова у 2019. години као и расположивих цијена услуга за ове намјене. Планирано смањење ових трошкова је 10,34%.

3.2. Трошкови услуга одржавања

Трошкови одржавања, предвиђени за одржавање (сервисирање) опреме и аутомобила (трошкови који се односе на редовна и ванредна сервисирања у овлаштеним сервисима) планирани су на основу плана одржавања моторних возила, пословне зграде Регулаторне комисије и друге опреме у 2020. години. Трошкови су планирани у износу мањем за 4,12% него у претходној години, на основу остварења у 2019. години.

3.3. Трошкови закупа

Трошкови закупа станова за потребе Регулаторне комисије су планирани на истом нивоу као у 2019. години, а представљају цијену закупа станова и припадајућих трошкова у Требињу.

4. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације су планирани у износу мањем за 6,25% него у 2019. години. Ови трошкови обухватају планиране трошкове амортизације за постојећу опрему и пословну зграду која је у посједу Регулаторне комисије.

5. Нематеријални трошкови

За 2020. годину, нематеријални трошкови су планирани у износу мањем за 5,21% него у 2019. години.

5.1. Трошкови непроизводних услуга

Трошкови непроизводних услуга за 2020. годину су планирани у износу нижем за 7,06% него у 2019. години. Ова врста трошкова обухвата екстерну годишњу ревизију рачуноводствених исказа, консултантске услуге, трошкове стручног усавршавања, трошкове чувања пословних просторија и др. Трошкови одржавања и унапређења интернет странице су планирани у мањем износу него у 2019. години за 33,33%, а трошкови одржавања система за електронско управљање документацијом (*eDMS-a*) у истом износу као у 2019. години, а на основу цијене уговорене услуге.

5.2. Трошкови репрезентације

Трошкови репрезентације су планирани у висини прошлогодишњег износа, а на бази потреба јавности рада и контаката запослених у Регулаторној комисији са странкама.

5.3. Трошкови осигурања

Трошкови осигурања, који обухватају трошкове колективног осигурања радника, осигурања имовине и аутомобила (каска и обавезно), планирани су у износу нижем за 4,17% него у претходној години, а на основу прибављених понуда од пружалаца ове услуге.

5.4. Трошкови платног промета

Трошкови платног промета у земљи и иностранству, те трошкови предаје завршног и периодичног обрачуна, планирани су у истом износу као и у 2019. години.

5.5. Трошкови чланарина

Трошкови чланарина су планирани у нижем обиму него у 2019. години, на основу остварења у претходној години.

5.6. Трошкови осталих накнада и пореза

Ове ставке трошкова су планиране у нешто нижем обиму него у 2019. години (4,17%).

5.7. Трошкови доприноса

Трошкови доприноса су планирани у истом обиму као у 2019. години.

5.8. Остали нематеријални трошкови

Ови трошкови су планирани у обиму мањем за 5,56% него у претходној години. Трошкови објављивања аката Регулаторне комисије у Службеном гласнику

Републике Српске и у дневним новинама су, на основу остварења, планирани у истом износу као у 2019. години. Законска обавеза Регулаторне комисије је да правилнике, одлуке, рјешења, обавјештења за јавност, сажетке правила и прописа, планове одржавања јавних расправа и друге документе из регулаторне надлежности, као и обавјештења из области јавних набавки, објављује у Службеном гласнику Републике Српске и/или дневним листовима, а чије објављивање захтијева значајна средства. Трошкови преплате на часописе и стручне публикације су смањени за 16,67%.

6. Расходи камата

Ови трошкови су планирани у износу од 63.666 КМ, колико износи трошак камата за 2020. годину, из плана отплате дугорочног кредита, прибављеног ради финансирања изградње пословног објекта Регулаторне комисије.

Б. ИНВЕСТИЦИОНА УЛАГАЊА

Инвестициона улагања збирно обухватају сервисирање главнице одобреног дугорочног кредита, прибављеног ради финансирања изградње пословне зграде Регулаторне комисије, набавку нематеријалних улагања, тј. лиценци, софтвера и опреме. Ова улагања у укупном износу од 210.060 КМ ће се већим дијелом финансирати из планираног трошка амортизације за 2020. годину.

1. Нематеријална улагања

Улагања у нематеријалну имовину су планирана у истом износу као 2019. години, а односе се на одржавање софтверских лиценци у локалној рачунарској мрежи Регулаторне комисије.

2. Опрема

Није планирана набавка опреме у 2020. години.

3. Дио анuitета који се односи на главницу кредита

Најзначајнији дио расхода се односи на сервисирање главнице кредита којим је финансирана изградња нове пословне зграде Регулаторне комисије и то у износу од 202.060 КМ, што је за 6,10% више него у 2019. години. Овај трошак ће се већим дијелом финансирати из обрачунатог трошка амортизације за 2020. годину.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ У 2020. ГОДИНИ

Активности које спроводи, као и одговорности и надлежности Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске, прописане су одредбама закона из области енергетике, тј. електричне енергије, природног гаса, те нафте и деривата нафте и то: Закона о енергетици, Закона о електричној енергији, Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији, Закона о гасу и Закона о нафти и дериватима нафте.

У наставку је дат приказ планираних активности Регулаторне комисије у 2020. години по енергетским секторима са пратећим образложењима.

A. РЕГУЛИСАЊЕ СЕКТОРА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ	
а) Одобравање и доношење правила и прописа	
1	<p>☐ Правилник о издавању дозвола</p> <p><i>Доношење новог Закона о електричној енергији условиће израду новог Правилника о издавању дозвола у циљу усклађивања са овим законом.</i></p>
2	<p>☐ Општи услови за испоруку и снабдијевање електричном енергијом</p> <p><i>Доношење новог Закона о електричној енергији условиће израду нових Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом у циљу усклађивања се овим законом.</i></p>
3	<p>☐ Правилник о регулацији квалитета снабдијевања електричном енергијом</p> <p><i>Регулаторна комисија је у протеклом периоду водила активности на изради овог правилника, те припреми за његово доношење и примјену. Након доношења новог Закона о електричној енергији, извршиће се усклађивање овог правилника са законом, те ће активности на његовом доношењу и формално бити приведене крају.</i></p>
4	<p>☐ Измјене и допуне Правилника о снабдијевању квалификованих купаца и поступку промјене снабдјевача и по потреби израда других подзаконских аката Регулаторне комисије којима се регулишу питања у вези са тржиштем електричне енергије</p> <p><i>С обзиром на планиране промјене у примарном законодавству (усвојен Нацрт закона о електричној енергији), у циљу његовог усаглашавања са Трећим енергетским пакетом ЕУ, Регулаторна комисија ће извршити потребна подешавања подзаконских аката, а у вези са правима и обавезама квалификованих купаца и снабдјевача квалификованих купаца, могућношћу снабдијевања домаћинства и малих купаца у систему јавне услуге, цијеном јавног и резервног снабдијевања у систему јавне услуге и</i></p>

	<i>осталим питањима из ове области.</i>
5	<p>⌘ Правилник о извјештавању</p> <p><i>У циљу спровођења активности на праћењу рада корисника дозвола, функционисања тржишта електричне енергије и квалитета снабдијевања електричном енергијом, а с обзиром на планиране измјене прописа, намеће се и потреба доношења новог Правилника о извјештавању у 2020. години.</i></p>
6	<p>⌘ Правилник о тарифној методологији и тарифном поступку</p> <p><i>У циљу усклађивања са законским и подзаконским актима чија промјена се очекује, намеће се и потреба доношења новог Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку за електричну енергију.</i></p>
б) Издавање дозвола	
1	<p>⌘ Издавање дозвола за обављање дјелатности производње електричне енергије</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „ПЕТРОЛ ХИДРОЕНЕРГИЈА“ д.о.о. Теслић је корисник дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије у Малој хидроелектрани „Јелеч“ која истиче 02.03.2020. године, 2. „ХИДРОИНВЕСТ“ д.о.о. Рогатица је корисник дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије у Малој хидроелектрани „Дуб“ која истиче 01.06.2020. године, 3. „Л.С.Б. ЕЛЕКТРАНЕ“ д.о.о. Бања Лука је корисник дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије у Малој хидроелектрани „Медна“ која истиче 07.06.2020. године, 4. „ЕЛИНГ МХЕ“ д.о.о. Теслић је корисник дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије у Малој хидроелектрани „Дивич“ која истиче 23.10.2020. године, 5. Мјешовити холдинг „ЕРС“ - МП а.д. Требиње - ЗП "Електродистрибуција" а.д. Пале је корисник дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије у Хидроелектрани „Богатићи Нова“ која истиче 14.12.2020. године и 6. Мјешовити холдинг „ЕРС“ - МП а.д. Требиње - ЗП "Хидроелектране на Врбасу" а.д. Мркоњић Град је корисник дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије у Малој хидроелектрани „Бочац 2“ која истиче 27.12.2020. године.

	<p>Наведени корисници дозвола, уколико желе да продуже дозволу, у складу са одредбама Правилника о издавању дозвола, обавезни су да доставе захтјев за продужење, односно издавање нове дозволе, најкасније три мјесеца прије истека периода важења постојеће дозволе.</p> <p>У зависности од рјешења у примарном законодавству, уколико буде неопходно, биће извршена и усклађивања важећих дозвола као и по потреби издавање нових дозвола.</p> <p>Такође, очекује се подношење захтјева за издавање дозвола за обављање ове електроенергетске дјелатности од стране нових учесника на тржишту електричне енергије, имајући у виду да је у току изградња неколико нових објеката за производњу електричне енергије.</p>
2	<p>☐ Издавање дозвола за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије</p> <p>У зависности од рјешења у примарном законодавству, уколико буде неопходно, биће извршена усклађивања важећих дозвола као и издавања нових дозвола.</p>
3	<p>☐ Издавање дозвола за обављање дјелатности снабдијевања електричном енергијом</p> <p>У току 2020. године, није предвиђено издавање дозвола за обављање дјелатности снабдијевања тарифних купаца електричном енергијом. Обавезе пружања услуге јавног и резервног снабдијевања електричном енергијом биће регулисане у зависности од рјешења у примарном законодавству.</p>
4	<p>☐ Издавање дозвола за обављање дјелатности трговине и снабдијевања електричном енергијом на територији БиХ</p> <p>„LE TRADING“ д.о.о. Бања Лука је корисник дозволе за обављање дјелатности трговине и снабдијевања електричном енергијом на територији БиХ која истиче 28.04.2020. године.</p> <p>Наведени корисник дозволе, уколико жели да продужи дозволу, у складу са одредбама Правилника о издавању дозвола, обавезан је да достави захтјев за продужење, односно издавање нове дозволе, најкасније три мјесеца прије истека периода важења постојеће дозволе.</p> <p>Такође, очекује се подношење захтјева за издавање дозвола за обављање ове електроенергетске дјелатности од стране нових учесника на тржишту електричне енергије.</p> <p>У зависности од рјешења у примарном законодавству, уколико буде неопходно, биће извршена и потребна усклађивања важећих дозвола.</p>

5	<p>⌘ Издавање дозвола за изградњу електроенергетских објеката</p> <p><i>Регулаторна комисија ће издавање дозвола за изградњу електроенергетских објеката обављати у складу са надлежностима дефинисаним примарним законодавством.</i></p>
6	<p>⌘ Измјена или допуна дозвола и пренос дозвола и одузимање дозвола</p> <p><i>Регулаторна комисија ће поступке измјене или допуне дозвола, преноса дозвола као и одузимања дозвола, водити у складу са процедурама прописаним Правилником о издавању дозвола, на захтјев корисника дозволе, заинтересованог лица, надлежног инспектора или на властиту иницијативу.</i></p>
<p>в) Издавање сертификата и рјешења о подстицају</p>	
1	<p>⌘ Издавање сертификата за производна постројења</p> <p><i>Сертификат за производно постројење које користи обновљиве изворе енергије или ефикасну когенерацију је један од предуслова за остваривање подстицаја и издавања гаранција о поријеклу електричне енергије. Имајући у виду да је током неколико протеклих година достављен знатан број захтјева за издавање сертификата за производна постројења која користе потенцијал воде и неакумулсану сунчеву енергију за производњу електричне енергије, овакав тренд великог броја захтјева се очекује и у 2020. години. Издавање сертификата врши се према одредбама Правилника о издавању сертификата за производно постројење које производи електричну енергију из обновљивих извора енергије или у ефикасној когенерацији који је усклађен са одредбама Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији.</i></p>
2	<p>⌘ Издавање рјешења о подстицају</p> <p><i>У току 2020. године, очекује се поступање по већем броју захтјева за издавање рјешења произвођачима који испуне прописане услове и критеријуме за одобрење права на подстицај у новоизграђеним производним постројењима. Поред тога, очекује се издавање нових, усклађених рјешења о подстицају у складу са промјенама у расположивим количинама електричне енергије намијењеним за подстицај, а у вези са нормализацијом планова производње производних постројења која су већ у систему подстицаја, као и измјене рјешења о подстицају у складу са измјенама сертификата за производно постројење.</i></p>
3	<p>⌘ Издавање рјешења о прелиминарном праву на подстицај</p>

	<p><i>У току 2020. године очекује се поступање по захтјевима за издавање рјешења о прелиминарном праву на подстицај за производна постројења која су у изградњи, као и по захтјевима за продужење прелиминарног права за производна постројења која на то имају право у складу са прописима.</i></p>
4	<p>⊞ Издавање гаранција о поријеклу електричне енергије</p> <p><i>Правилником о издавању гаранција о поријеклу електричне енергије прописани су услови и поступак за њихово издавање. За очекивати је подношење захтјева произвођача за издавање гаранција о поријеклу електричне енергије у 2020. години.</i></p> <p><i>Сврха издавања гаранција о поријеклу произведене електричне енергије је омогућавање праћења удјела електричне енергије произведене коришћењем обновљивих извора енергије у укупној потрошњи електричне енергије у Републици Српској, као и омогућавање остварења одређених погодности за кориснике гаранција о поријеклу произведене електричне енергије.</i></p>
г) Тарифни поступци	
1	<p>⊞ Тарифни поступци за утврђивање цијена и тарифа у сектору електричне енергије</p> <p><i>До покретања тарифног поступка, односно промјене цијене електричне енергије, може доћи на захтјев регулисаних предузећа или на иницијативу Регулаторне комисије. У оба случаја, Регулаторна комисија доноси одлуку о покретању поступка и спроводи анализу захтјева сходно процедурама и поступцима који су дефинисани законом и подзаконским актима.</i></p>
д) Гарантоване откупне цијене, премије и накнаде	
1	<p>⊞ Утврђивање накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора и ефикасне когенерације за 2021. годину</p> <p><i>У складу са усвојеним системом подстицања и надлежностима дефинисаним Законом о енергетици и Законом о обновљивим изворима и ефикасној когенерацији, Регулаторна комисија, уз сагласност Владе Републике Српске, утврђује накнаду за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора и ефикасне когенерације. При томе се, у складу са Правилником о подстицању електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, ова накнада сваке године усклађује са средствима потребним за функционисање система подстицаја.</i></p>
2	<p>⊞ Преиспитивање/утврђивање гарантоване откупне цијене и премије</p>

	<p>У складу са Правилником о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, Регулаторна комисија провјерава напредак у развоју технологија те због промијењених технолошких и економских параметара, као и ради остварења утврђених циљева учешћа потрошње електричне енергије из обновљивих извора енергије или у ефикасној когенерацији у бруто финалној потрошњи електричне енергије у Републици Српској врши преиспитивање важеће гарантоване откупне цијене, те прати кретање цијена електричне енергије на велепродајном тржишту ради утврђивања тржишне референтне цијене и премије.</p>
<p>ђ) Надгледање пословних активности корисника дозвола у оквиру регулаторне надлежности</p>	
<p>1</p>	<p>☒ Редовне надзорне провјере у сједишту и на локацијама постројења корисника дозвола</p> <p>Производња електричне енергије:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мјешовити Холдинг „ЕРС“ – МП а.д. ЗП „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње, 2. Мјешовити Холдинг „ЕРС“ - МП а.д. Требиње-ЗП „ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ НА ДРИНИ“ а.д. Вишеград и 3. Мјешовити Холдинг „ЕРС“ - МП а.д. Требиње - ЗП „РиТЕ Угљевик“ А.Д. Угљевик. <p>Дистрибуција електричне енергије:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Мјешовити холдинг „ЕРС“ – МП а.д. Требиње – ЗП „Електро-Херцеговина“ а.д. Требиње <p>Снабдијевање и трговина електричном енергијом у БиХ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. „ЕFT – Рудник и Термоелектрана Станари“ д.о.о. Станари и 6. МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње. <p><i>Редовне надзорне провјере спроводе се на основу годишњег плана надзорних провјера као редовна активност Регулаторне комисије, а у циљу праћења усаглашености рада корисника дозвола са условима дозвола, те утврђивања нивоа проведених мјера сходно рјешењима са надзорних провјера проведених у претходном периоду.</i></p> <p><i>Наведена привредна друштва су корисници дозвола за обављање електроенергетских дјелатности које су издате од стране Регулаторне комисије.</i></p> <p><i>Ванредне надзорне провјере спроводе се по потреби, односно уколико се на основу редовних извјештаја, које корисници дозвола достављају Регулаторној комисији, или на други начин дође до сазнања да корисник дозволе крши услове дозволе.</i></p>

2	<p>⌘ Надгледање и анализирање примјене услова дозвола, примјене тарифа, трошкова пословања корисника дозволе чија се цијена регулише и услова за отварање тржишта (активности у сједишту Регулаторне комисије)</p> <p><i>Поред надзорних провјера у сједишту привредног друштва, Регулаторна комисија надгледа рад електроенергетских субјеката - корисника дозвола и кроз сљедеће своје активности:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ прикупља и систематизује техничке, енергетске, финансијске и друге оперативне податке који имају утицај на одобравање тарифа, а све у складу са Правилником о извјештавању и Одлуком о јединственом регулаторном контном плану; ▪ врши анализу финансијских показатеља корисника дозволе од значаја за тарифе и цијене те надзор тржишта; ▪ анализира показатеље квалитета снабдијевања електроенергетских субјеката (корисника дозволе) у циљу имплементације стандарда квалитета снабдијевања; ▪ анализира остварење рачуноводственог и функционалног раздвајања; ▪ контролу права на приступ мрежи и равноправност учесника на тржишту; ▪ анализира специфичне облике заштите социјално угрожених купаца електричне енергије и проблематику приуштивости електричне енергије за ову групу купаца.
3	<p>⌘ Провјера производног постројења за које је издат сертификат</p> <p><i>Током 2020. године, планирано је да се, у складу са расположивим капацитетима, врше обиласци и провјере производних постројења за која је издат сертификат којим се потврђује да производи електричну енергију користећи обновљиви извор енергије. Највише пажње планирано је да се посвети провјери постројења која користе енергетски потенцијал водотока. Регулаторна комисија врши провјеру производног постројења у смислу испуњености критеријума на основу којих је издат сертификат за производно постројење.</i></p>
4	<p>⌘ Праћење функционисања система подстицања и надзор рада Оператора система подстицаја</p> <p><i>Систем подстицања електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији почео је да се спроводи 1. јануара 2012. године. Регулаторна комисија је надлежна да, између осталог, прати функционисање система подстицања и врши надзор рада Оператора система подстицаја, те се ова активност планира и у 2020. години.</i></p>
5	<p>⌘ Праћење функционисања система подстицања и надзор рада произвођача електричне енергије из обновљивих извора који остварују подстицај</p>

	<p>Регулаторна комисија је надлежна да, између осталог, прати функционисање система подстицања и врши надзор рада производних објеката која користе обновљиве изворе енергије и остварују подстицај, у складу са чланом 16. Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији, те се ова активност планира и у 2020. години.</p>
<p>е) Активности на заштити купаца</p>	
1	<p>☐ Рјешавање спорова између учесника на тржишту електричне енергије у Републици Српској на захтјев странке</p> <p><i>Заштита права крајњих купаца електричне енергије остварује се и у поступцима рјешавања спорова који се покрећу на захтјев крајњих купаца електричне енергије. До средине децембра 2019. године поднесено је 98 захтјева за рјешавање спорова док је број поднесених захтјева за рјешавање спорова у претходним годинама износио: 2008. година - 122 захтјева; 2009. година - 605 захтјева; 2010. година - 307 захтјева; 2011. година - 273 захтјева, 2012. година - 219, 2013. година - 206 захтјева, 2014. година - 144 захтјева, 2015. година - 141 захтјев, 2016. година - 163 захтјева, 2017. година - 147 захтјева, 2018. година - 97 захтјева. Заштита права крајњих купаца у поступцима рјешавања спорова и у 2020. години ће захтијевати, као и до сада, континуирану активност и ангажовање значајних ресурса Регулаторне комисије, а све у циљу спровођења ефикасног и праведног поступка за заштиту права крајњих купаца електричне енергије.</i></p>
2	<p>☐ Рјешавање жалби на рјешења о издавању електроенергетске сагласности и одбијање приступа дистрибутивној мрежи</p> <p><i>У 2019. години Регулаторној комисији је поднесено 6 жалби у вези са издавањем електроенергетске сагласности и у вези са закључењем уговора о прикључењу. По овима жалбама је поступљено у складу са правилима поступка. Регулаторна комисија ће у 2020. години наставити са активностима на рјешавању жалби у другостепеном поступку, поднесених против рјешења о издавању електроенергетских сагласности, као и понуђених уговора о прикључењу на електродистрибутивну мрежу од стране дистрибутера.</i></p>
<p>ж) Тржиште електричне енергије</p>	
1	<p>☐ Прикупљање и упоредно анализирање података о тржишту електричне енергије (првенствено цијена) у БиХ, региону и Европи</p> <p>☐ Праћење функционисања велепродајног тржишта, анализирање степена отворености малопродајног тржишта и стварног тржишног учешћа учесника на тржишту</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ⌘ Праћење функционисања малопродајног тржишта у смислу праћења понашања снабдјевача (информисање купаца, издавање рачуна, промјена снабдјевача итд.), праћење понашања крајњих купаца на отвореном тржишту, посебно у погледу избора снабдјевача (процент купаца који су промијенили снабдјевача итд.) ⌘ Праћење утицаја отвореног тржишта на сигурност снабдијевања ⌘ Прикупљање и упоредно анализирање просјечно остварених малопродајних цијена за групе потрошача на начин како их дефинише Еуростат <p><i>Регулаторна комисија је, према Закону о електричној енергији, надлежна да обезбиједи транспарентно и недискриминаторско понашање на тржишту електричне енергије, као и да пропише критеријуме за стицање статуса квалификованог купца у складу са динамиком отварања тржишта.</i></p> <p><i>Регулаторна комисија је крајем 2014. године усвојила Правилник о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача којим се, у складу са обавезама преузетим потписивањем Уговора о оснивању Енергетске заједнице, прописују права и обавезе учесника на малопродајном тржишту електричне енергије које је од 1. јануара 2015. године отворено за све купце. С обзиром да се очекује измјена Закона о електричној енергији (утврђен Нацрт закона о електричној енергији) и подзаконских аката Регулаторне комисије, а у циљу усаглашавања са Трећим енергетским пакетом ЕУ, то се у 2020. години планира низ активности на праћењу функционисања тржишта у свјетлу нових прописа, а посебно са становишта могућности избора снабдјевача за све купце у Републици Српској, односно у Босни и Херцеговини.</i></p>
<p>Б. РЕГУЛИСАЊЕ СЕКТОРА ПРИРОДНОГ ГАСА</p>	
<p>а) Одобравање и доношење правила и прописа</p>	
<p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> ⌘ Доношење нових или измјене и допуне постојећих подзаконских аката за сектор природног гаса: <p><i>Регулаторна комисија ће, поред напријед издвојених подзаконских аката, у складу са Законом о гасу донијети нове подзаконске акте или извршити измјене и допуне постојећих подзаконских аката, а у вези са:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ методологијом за утврђивање тарифа за приступ транспортном и складишном систему природног гаса, ✓ методологијом за утврђивање накнада за прикључење на систем за транспорт природног гаса, ✓ методологија за утврђивање накнада за дебаланс.

2	<p>☐ Давање сагласности или одобрења на акте у сектору природног гаса</p> <p><i>Регулаторна комисија, у складу са Законом о гасу, даје сагласности или одобрава низ аката које доносе подносиоци захтјева, односно корисници дозвола у сектору природног гаса у Републици Српској, као што су:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Правила о раду транспортног система,</i> ✓ <i>Правила и тарифе за прикључење на транспортни систем природног гаса,</i> ✓ <i>Правила балансирања и методологију за утврђивање висине накнаде за дебаланс,</i> ✓ <i>Десетогодишњи план развоја транспортног система,</i> ✓ <i>Програм недискриминаторног понашања који доноси власник транспортног система,</i> ✓ <i>Комерцијалне и финансијске уговоре са вертикално интегрисаним енергетским субјектом које доставља независни оператор транспорта,</i> ✓ <i>Правила о раду дистрибутивног система,</i> ✓ <i>Десетогодишњи план развоја и инвестиција дистрибутивног система,</i> ✓ <i>Годишњи извјештај оператора дистрибутивног система,</i> ✓ <i>Опште услове снабдијевања природним гасом,</i> ✓ <i>Годишњи извјештај о обављању дјелатности снабдијевања који доноси снабдјевач са обавезом јавне услуге и сл.</i> <p><i>Регулаторна комисија ће током 2020. године водити активности око давања сагласности и одобрења на горепоменуте акте у складу са динамиком издавања нових дозвола за обављање дјелатности.</i></p>
б) Издавање дозвола	
1	<p>☐ Издавање дозвола у сектору природног гаса</p> <p><i>Регулаторна комисија је, према Закону о гасу, надлежна за издавање дозвола за обављање дјелатности у сектору природног гаса. Издавање дозвола у сектору природног гаса дефинисано је Правилником о издавању дозвола. Дозволе за обављање дјелатности у сектору природног гаса (којих је до ступања на снагу Закона о гасу било 15), одредбама новог Закона о гасу, важе до истека рока на који су издате. Нове дозволе ће се ускладити са захтјевима из новог Закона о гасу и Правилником о издавању дозвола Регулаторне комисије.</i></p> <p><i>Издавање дозвола за обављање дјелатности транспорта и управљања транспортним системом природног гаса</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „ГАС ПРОМЕТ“ А.Д. Пале (корисник дозволе за обављање дјелатности управљања системом за транспорт природног гаса и дозволе за обављање дјелатности транспорта

природног гаса) и

2. „САРАЈЕВО ГАС“ а.д. Источно Сарајево (корисник дозволе за обављања дјелатности транспорта природног гаса).

Наведена привредна друштва су корисници дозвола које истичу 23.03.2020. године. У зависности од организације ових привредних друштава и провођења процеса сертификације оператера транспортног система, те поднијетих захтјева за издавање дозвола, Регулаторна комисија ће проводити и процесе издавања дозвола за обављање дјелатности транспорта и управљања транспортним системом природног гаса.

Такође, за очекивати је подношење захтјева за издавање дозволе за обављање дјелатности транспорта и управљања транспортним системом природног гаса од стране нових учесника на тржишту природног гаса.

Издавање дозвола за обављање дјелатности дистрибуције и управљања дистрибутивним системом природног гаса

У 2020. години очекује се подношење захтјева за издавање дозволе за обављање дјелатности дистрибуције и управљања дистрибутивним системом природног гаса од стране привредног друштва „Бијељина – гас“ д.о.о. Бијељина.

Издавање дозвола за обављање дјелатности трговине и снабдијевања природним гасом

Очекује се подношење захтјева за издавање дозвола за обављање дјелатности трговине и снабдијевања природним гасом од стране нових учесника на тржишту природног гаса.

Издавање дозвола за обављање дјелатности снабдијевања природним гасом у обавези јавне услуге (јавно снабдијевање)

Након што Влада Републике Српске одреди снабдјеваче природним гасом у обавези јавне услуге (јавне снабдјеваче), Регулаторна комисија ће проводити поступке издавања дозвола за обављање дјелатности снабдјевања природним гасом у обавези јавне услуге (јавне снабдјеваче).

Снабдјевачу кога Влада Републике Српске одреди као снабдјевача посљедњег избора (резервног снабдјевача), у дозволи ће се дефинисати додатни услови, односно обавезе у вези снабдијевања посљедњег избора (резервног снабдијевања).

Уколико буде неопходно, биће извршена и потребна усклађивања, односно измјене и допуне дозвола које имају дужи период важења, у смислу њиховог усаглашавања са законом.

в) Сертификација оператора транспортног система	
2	<p>✘ Издавање сертификата за оператора транспортног система природног гаса</p> <p><i>Сертификација је поступак којим се утврђује усклађеност оператора транспортног система у погледу независности и раздвајања од других енергетских дјелатности, односно вертикално интегрисаног субјекта, а који проводи Регулаторна комисија.</i></p> <p><i>У септембру 2019. године оператор транспортног система привредно друштво „ГАС ПРОМЕТ“ А.Д. Пале је у складу са Правилником о сертификацији оператора транспортног система поднијело Захтјев за сертификацију оператора транспортног система природног гаса – власничко раздвајање Регулаторној комисији, чиме је започет процес његове сертификације.</i></p> <p><i>У складу са Законом о гасу, током 2020. године, а након што ускладе своју организацију и пословање, проводиће се поступци сертификације оператора транспортног система природног гаса по захтјевима привредних субјеката.</i></p>
г) Тарифни поступци	
1	<p>✘ Спровођење тарифних поступака</p> <p><i>Законом о гасу прописано је да Регулаторна комисија даје сагласност на тарифе за приступ транспортном, дистрибутивном и складишном систему, на накнаде за прикључење, као и на тарифе за снабдијевање природним гасом у обавези јавне услуге и на тарифе природног гаса у случају снабдијевања посљедњег избора.</i></p> <p><i>Сва привредна друштва из сектора природног гаса имају право да поднесу захтјев за покретање тарифног поступка уколико то сматрају оправданим, а Регулаторна комисија, сходно прописима, анализира захтјеве и спроводи тарифни поступак.</i></p>
д) Надгледање пословних активности корисника дозвола у оквиру регулаторне надлежности	
1	<p>✘ Редовне надзорне провјере у сједишту и на локацијама постројења корисника дозволе</p> <p>Трговина и снабдијевање природним гасом</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „ГАС-РЕС“ Д.О.О. Бања Лука и 2. „Прво гасно друштво“ Д.О.О. Зворник.

	<p>Наведена привредна друштва су корисници дозвола за обављање дјелатности која је издата од стране Регулаторне комисије.</p> <p>Надзорне провјере се раде у циљу праћења усаглашености рада корисника дозвола са условима дозвола, те утврђивања нивоа проведених мјера сходно рјешењу са претходне надзорне провјере.</p> <p>Редовне надзорне провјере спроводе се на основу годишњег плана надзорних провјера као редовна активност Регулаторне комисије.</p> <p>Ванредне надзорне провјере спроводе се по потреби, односно уколико се на основу редовних извјештаја које корисници дозвола достављају Регулаторној комисији или на други начин дође до сазнања да корисник дозволе крши услове дозволе за обављање дјелатности.</p>
<p>ђ) Заштита купаца</p>	
<p>1</p>	<p>☒ Рјешавање спорова и жалби</p> <p>У сектору природног гаса, Регулаторна комисија је надлежна да рјешава у другом степену по жалби на рјешења оператора транспортног и дистрибутивног система у поступку давања одобрења за приступ и коришћење транспортног и дистрибутивног система или складишта, као и у поступку давања одобрења за прикључење на транспортни или дистрибутивни систем.</p> <p>У сектору природног гаса, Регулаторна комисија је такође надлежна да на захтјев странке рјешава спорове на тржишту природног гаса између корисника система и оператора система, енергетских субјеката и купаца природним гасом и енергетских субјеката међусобно, у вези са:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) правом на снабдијевање природним гасом, б) приступом системима, в) накнадама за прикључење, г) накнадама за дебалансе система, д) обрачуном природног гаса, ђ) обрачуном накнаде за неовлаштену потрошњу природног гаса, е) обуставом испоруке природног гаса и ж) квалитетом снабдијевања природним гасом.
<p>е) Тржиште природног гаса</p>	
<p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Прикупљање и упоредно анализирање података о тржишту природног гаса (првенствено цијена) у БиХ, региону и Европи ☒ Упоредне анализе код одобравања цијена и тарифа за регулисане дјелатности ☒ Евидентирање препрека за успјешно функционисање тржишта природног гаса у РС, односно БиХ и региону и дефинисање начина (политике) за њихово елиминисање у сарадњи са другим надлежним субјектима у Републици

	<p>Српској и Босни и Херцеговини</p> <p>☐ Надгледање услова сигурности снабдијевања</p> <p><i>Регулаторна комисија је, према Закону о гасу, надлежна за усмјеравање развоја тржишта природног гаса на принципима недискриминације, конкуренције, јавности и чувања пословне тајне учесника на тржишту природног гаса. У складу са законом, сви купци природног гаса у Републици Српској су квалификовани купци и имају могућност да слободно изаберу снабдјевача. Регулаторна комисија у 2020. години планира низ активности на на праћењу функционисања тржишта природног гаса, а посебно са становишта могућности приступа систему природног гаса Републике Српске и могућности избора снабдјевача за све купце у Републици Српској.</i></p>
<p>В. РЕГУЛИСАЊЕ СЕКТОРА НАФТЕ И ДЕРИВАТА НАФТЕ</p>	
<p>а) Одобравање и доношење правила и прописа</p>	
1	<p>☐ Израда, измјена и допуна подзаконских аката</p> <p><i>Измјене у примарном законодавству у сектору нафте и деривата нафте које су планиране у 2020. години условиће измјене и допуне постојећих, односно доношење нових подзаконских аката.</i></p>
<p>б) Издавање дозвола</p>	
1	<p>☐ Издавање дозвола у сектору нафте и деривата нафте</p> <p><i>Регулаторна комисија је, према Закону о нафти и дериватима нафте, надлежна за издавање дозвола за обављање дјелатности у сектору нафте и деривата нафте. Издавање дозвола у сектору нафте и деривата нафте дефинисано је Правилником о издавању дозвола. У току 2020. године очекује се подношење нових захтјева за издавање дозволе за обављање дјелатности у сектору нафте и деривата нафте од стране нових учесника на тржишту.</i></p>
<p>в) Надгледање пословних активности корисника дозвола у оквиру регулаторне надлежности</p>	
1	<p>☐ Редовне надзорне провјере у сједишту и на локацијама постројења корисника дозвола</p> <p>Складиштење нафте и деривата нафте</p> <p>1. „Рафинерија уља Модрича“ а.д. Модрича</p>

	<p>Наведено привредно друштво је корисник дозволе за обављање дјелатности складиштења нафте и деривата нафте, а која је издата од стране Регулаторне комисије.</p> <p>Надзорне провјере се раде у циљу праћења усаглашености рада корисника дозвола са условима дозвола те утврђивања нивоа проведених мјера сходно рјешењима са надзорних провјера проведених у претходном периоду.</p> <p>Редовне надзорне провјере спроводе се на основу годишњег плана надзорних провјера као редовна активност Регулаторне комисије.</p> <p>Ванредне надзорне провјере спроводе се по потреби, односно уколико се на основу редовних извјештаја које корисници дозвола достављају Регулаторној комисији или на други начин дође до сазнања да корисник дозволе крши услове дозволе за обављање дјелатности.</p>
г) Заштита купаца	
1	<p>☐ Рјешавање жалби у другостепеном поступку</p> <p>У сектору нафте и деривата нафте, Регулаторна комисија ће и у 2020. години посветити адекватну пажњу рјешавању жалби у другостепеном поступку.</p>
Г. АДМИНИСТРАТИВНО-ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ	
а) Административно-финансијске активности из регулаторне надлежности	
1	<p>☐ Израда годишњег извјештаја о раду Регулаторне комисије за 2019. годину</p> <p>Регулаторна комисија је основана као независна и непрофитна организација и о свом раду, у складу са чланом 26. Закона о енергетици, подноси извјештај Народној скупштини Републике Српске. Израда годишњег извјештаја за 2019. годину планира се по истеку пословне године.</p>
2	<p>☐ Израда Рјешења о регулаторној накнади за 2020. годину</p> <p>На основу усвојеног буџета од стране Народне скупштине Републике Српске, Регулаторна комисија, у складу са чланом 24. Закона о енергетици и чланом 25. Статута Регулаторне комисије, доноси одлуку о висини регулаторних накнада путем којих се обезбјеђује финансирање рада Регулаторне комисије.</p>
3	<p>☐ Усаглашавање интерних аката (административно-финансијске природе) Регулаторне комисије са промјенама у примарном законодавству</p> <p>Интерна акта Регулаторне комисије усклађују се са измјенама и допунама у примарном законодавству. Стручне службе такође прате и доношење нових прописа који утичу на рад и активности Регулаторне комисије.</p>

4	<p>☐ Информисање јавности о активностима Регулаторне комисије кроз контакте са представницима медија те редовно издавање саопштења о текућим активностима Регулаторне комисије</p> <p><i>У циљу испуњења своје обавезе која се тиче јавности рада, Регулаторна комисија остварује редовне контакте и сарадњу са средствима информисања те издаје саопштења у вези са активностима које спроводи и објављује их на својој интернет страници.</i></p>
5	<p>☐ Редовно ажурирање системског и апликативног софтвера у локалној рачунарској мрежи Регулаторне комисије</p> <p><i>Регулаторна комисија располаже локалном рачунарском мрежом, а сви системски и апликативни софтвери који се користе су лиценцирани. У циљу несметаног и поузданог рада рачунарске мреже, редовно се спровode активности на ажурирању системског и апликативног софтвера.</i></p>
6	<p>☐ Одржавање и ажурирање интернет странице Регулаторне комисије у складу са измјенама и промјенама аката донесених од стране Регулаторне комисије</p> <p><i>Садржај интернет странице се ажурира у складу са активностима Регулаторне комисије. Поштујући прописана начела о јавности рада, на интернет страници Регулаторне комисије су објављени сви релевантни прописи и акти који се односе на њен рад.</i></p>
7	<p>☐ Припрема презентација и материјала за потребе чланова и запослених Регулаторне комисије</p>
8	<p>☐ Други послови административно-техничке и финансијске природе</p>
<p>Д. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА</p>	
1	<p>☐ Учешће у изради радног материјала, нацрта и приједлога закона и подзаконских аката и других аката из сектора енергетике</p> <p><i>Регулаторна комисија, активним учешћем у расправама и раду радних група, давањем коментара те на друге начине, даје свој допринос у изради радних материјала, нацрта и приједлога закона и подзаконских аката из области енергетике.</i></p>
2	<p>☐ Учешће у реализацији обавеза и активности у раду са тијелима Енергетске заједнице</p>

	<p>Регулаторна комисија активно спроводи обавезе и учествује у активностима које проистичу из Уговора о успостављању Енергетске заједнице, а нарочито у погледу уградња правних тековина Европске уније које се односе на:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ тржиште електричне енергије и гаса, ▪ заштиту животне средине, ▪ обновљиве изворе енергије и ▪ конкуренцију <p>у законодавни и регулаторни оквир Републике Српске и Босне и Херцеговине.</p> <p>Босна и Херцеговина, тј. Република Српска, обавезала се на преношење правних тековина Европске уније које се односе на тржиште електричне енергије и гаса, заштиту животне средине, обновљиве изворе енергије и конкурентност у домаће законодавство и регулативу. Такође, на основу одлука Министарског савјета Енергетске заједнице Југоисточне Европе, односно одговарајућих препорука, активности су проширене и на сектор нафте, социјална питања и енергетску статистику. У том смислу, Регулаторна комисија ће и даље, у сарадњи са Министарством енергетике и рударства Републике Српске, Министарством за спољну трговину и економске односе Босне и Херцеговине, Државном регулаторном комисијом за електричну енергију БиХ и Регулаторном комисијом за енергију у Федерацији БиХ, активно учествовати у спровођењу активности у циљу испуњавања обавеза из поменутог Уговора.</p>
3	<p>▣ Учешће у раду сталних комитета и радних група Регионалног удружења енергетских регулаторних тијела (ЕРРА)</p> <p>Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске има статус придруженог члана Регионалног удружења енергетских регулаторних тијела (ЕРРА).</p> <p>На основу плана рада ЕРРА-е, планирано је да представници Регулаторне комисије и у току наредне године учествују у раду сталних комитета (за дозволе и тарифе), односно радне групе (за малопродајна тржишта и заштиту купаца).</p>
<p>Б. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ РЕГУЛАТОРНЕ КОМИСИЈЕ</p>	
1	<p>▣ Учешће на конференцијама, симпозијумима и тематским радионицама, укључујући и израду стручних реферата из дјелокруга рада регулаторних тијела од стране запослених у Регулаторној комисији и сарадња са другим регулаторним комисијама у БиХ и окружењу у циљу размјене искустава.</p>

Предсједник

Владислав Владичић

ПРИЛОГ 1: НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ АКТИВНОСТИ РЕГУЛАТОРНЕ КОМИСИЈЕ У 2019. ГОДИНИ

С обзиром да ће Извјештај о раду Регулаторне комисије за енергетику за 2019. годину, као цјеловит документ који детаљно представља све активности спроведене у 2019. години, бити поднесен Народној скупштини Републике Српске у 2020. години, у наставку документа је, у циљу поређења са планираним активностима Регулаторне комисије у 2020. години, дат кратак преглед активности које је Регулаторна комисија спровела у периоду од почетка 2019. године до дана израде овога документа. Истовремено, објашњење ових активности употпуњава образложење Приједлога буџета за 2020. годину.

Буџет Регулаторне комисије за 2019. годину је усвојен на 2. сједници Народне скупштине Републике Српске, која је одржана 14. фебруара 2019. године, Одлуком о усвајању Буџета број 02/1-021-131/19. Одлука је објављена у Службеном гласнику Републике Српске, број 16/19.

На основу члана 24. Закона о енергетици, члана 25. Статута и усвојеног буџета Регулаторне комисије за 2019. годину Регулаторна комисија је донијела Рјешење о утврђивању регулаторне накнаде за 2019. годину број 01-28-9/19/Р-108-64 (Службени гласник Републике Српске, број 32/19), којом су утврђени износи регулаторних накнада коју плаћају корисници дозвола за обављање енергетских дјелатности.

На основу члана 24. став 1. Закона о енергетици, члана 18. став 1. и члана 25. Статута Регулаторне комисије за енергетику те члана 9. став 5. Правилника о издавању дозвола, Регулаторна комисија је донијела Одлуку о висини једнократних накнада (Службени гласник Републике Српске, број 102/19) које плаћају привредна друштва приликом покретања поступака издавања дозвола пред Регулаторном комисијом.

Регулаторна комисија је у току 2019. године, односно до 18.12.2019. године одржала:

- 29 редовних сједница на којима су разматрана и доношена акта из регулаторне надлежности и
- 25 интерних састанка на којима су разматрана питања и усвајани акти организационо-административне природе те вршена припрема за редовне сједнице.

Регулаторна комисија је до 18.12.2019. године, одржала 19 јавних расправа и то:

- 16 општих расправа - осам општих расправа у поступку издавања дозвола за обављање енергетских дјелатности, двије опште расправе у тарифном поступку и шест општих расправа у поступку доношења правила и прописа и
- 3 формалне расправе у поступку рјешавања спора.

A. РЕГУЛИСАЊЕ СЕКТОРА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

а) Одобравање и доношење правила и прописа

Регулаторна комисија је и у 2019. години радила на усаглашавању подзаконских аката из своје надлежности са законским прописима из области енергетике, уважавајући законодавство Европске уније.

У том смислу, Регулаторна комисија је током 2019. године донијела сљедеће подзаконске акте:

- Правилник о издавању дозвола (Службени гласник Републике Српске, број 07/19),
- Измјене и допуне Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом (Службени гласник Републике Српске, број 81/19),
- Правилник о измјенама и допунама Правилника о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача (Службени гласник Републике Српске, број 29/19).
- Правилник о измјенама и допунама Правилника о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 79/19) и
- Одлуку о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 79/19).

Такође Регулаторна комисија је провела јавну расправу у циљу преиспитивања Одлуке о висини накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији за 2019. годину у којој је утврђено да накнада у 2020. години остаје на нивоу из 2019. године.

Процедуралне активности на доношењу Правилника о регулацији квалитета снабдијевања електричном енергијом су заустављене у 2016. години. Након доношења новог Закона о електричној енергији, активности на доношењу овог акта ће поново бити интензивирани.

б) Издавање дозвола

У складу са одредбама закона и Правилника о издавању дозвола, Регулаторна комисија је водила поступке за издавање дозвола за обављање електроенергетских дјелатности и издавање дозвола за изградњу електроенергетских објеката и то:

❖ Завршени поступци:

✓ Дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије

Регулаторна комисија је, у току 2019. године, продужила двије дозволе издавањем нових дозвола за обављање дјелатности производње електричне енергије, и то за:

- „ЕЛЕКТРОС“ д.о.о. Бања Лука, за Малу хидроелектрану „Говза Б-Г-1-Јелеч“, рјешењем од 05.04.2019. године и
- „ЕЛИНГ МХЕ“ д.о.о. Теслић, за Малу хидроелектрану „Иломска“, рјешењем од 20.06.2019. године.

✓ Дозволе за изградњу електроенергетских објеката

Регулаторна комисија је током 2019. године издала дозволу за изградњу Мале хидроелектране „Миљацка“ на ријеци Миљацки, привредном друштву „GREEN ENERGY“ д.о.о. Пале, рјешењем од 24.07.2019. године.

Регулаторна комисија је донијела закључак од 20.03.2019. године којим су одбачени захтјеви за изградњу Вјетроелектране „Рупари“, Вјетроелектране „Џинов До“, Вјетроелектране „Кучајница“, Вјетроелектране „Дубац“ и Вјетроелектране „Цвјетов кук“, подносиоца привредно друштво „ЕОЛ ПРВИ“ д.о.о. Невесиње, због непотпуности.

Такође, Регулаторна комисија је 28.11.2019. године, по захтјеву корисника дозволе „ЕФТ ХЕ Улог“ д.о.о. Калиновиц, донијела рјешење о измјени и допуни дозволе за изградњу Хидроелектране „Улог“ на ријеци Неретви.

Поступци који су у току:

✓ Дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије

Регулаторна комисија проводи активности по поднесеном захтјеву привредног друштва „БББ“ д.о.о. Шипово за издавање дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије у Малој хидроелектрани „Главица“.

✓ Дозволе за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије

Регулаторна комисија проводи активности по три поднесена захтјева за продужење дозвола за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије и то за:

- Мјешовити холдинг „ЕРС“ - МП а.д. Требиње - ЗП „Електродистрибуција“ а.д. Пале,
- Мјешовити холдинг „ЕРС“ - МП а.д. Требиње - ЗП „Електро-Херцеговина“ а.д. Требиње и
- Мјешовити холдинг „ЕРС“ - МП а.д. Требиње - ЗП „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука.

Планирано је да се активности по овим поступцима заврше до 27.12.2019. године.

в) Издавање сертификата

У складу са одредбама Закона о обновљивим изворима енергије и Правилника о издавању сертификата за производно постројење које производи електричну енергију користећи обновљиве изворе енергије или у ефикасној когенерацији, Регулаторна комисија је водила поступке за издавање сертификата за производна постројења која користе обновљиве изворе енергије за производњу електричне енергије.

❖ Издавање сертификата - завршени поступци:

Регулаторна комисија је у 2019. години издала 25 сертификата за производна постројења која користе обновљиве изворе енергије.

Током 2019. године, Регулаторна комисија је, закључком, одбацила један захтјев за издавања сертификата, као непотпун.

❖ Издавање сертификата - поступци који су у току:

У току су активности по осам поднијетих захтјева за издавање сертификата за производно постројење које користи обновљиве изворе енергије.

г) Издавање рјешења о подстицају и рјешења о прелиминарном праву на подстицај

У складу са одредбама Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији и Правилника о подстицању производње из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, Регулаторна комисија је разматрала захтјеве за одобрење права на подстицај и прелиминарног права на подстицај у току 2019. године.

❖ Рјешења о подстицају

Регулаторна комисија је током 2019. године донијела 35 рјешења о одобрењу права на подстицај.

У складу са прописима који уређују ову област, по захтјевима подносилаца, Регулаторна комисија издаје рјешења о подстицају за електричну енергију која се производи из обновљивих извора. Право на подстицај одређено је на период од петнаест година, и у том периоду се прате околности, услови пословања и карактеристике производног постројења. Уколико дође до измјена услова сертификата за производно постројење које послује у систему подстицаја, Регулаторна комисија доноси ново, измијењено рјешење о подстицају којим се обухватају те промјене. Поред тога, у оквиру својих надлежности, Оператор система подстицаја врши нормализацију планова производње електрана које су у подстицају, издаје потврде за енергију на основу којих Регулаторна комисија издаје нова рјешења о праву подстицај, на основу којих подносилац захтјева закључује/усклађује уговор о подстицању са Оператором система подстицаја.

Од укупно издатих рјешења о праву на подстицај, највећи број донесених рјешења (18) се односи на рјешења по основу комплетних захтјева подносилаца која су утврђена по први пут. Одређени број, односно 14 рјешења, односи се на поновно разматрање захтјева и издавање нових рјешења усљед извршене нормализације и нових потврда за енергију које је издао Оператор система подстицаја, као и због измјена услова сертификата (измјене на мјерном слогу постројења за два постројења). У једном случају, гдје је дошло до промјене власника производног постројења, разматран је захтјев подносиоца и издато ново рјешење о праву на подстицај.

❖ Рјешења о прелиминарном праву на подстицај

Регулаторна комисија је током 2019. године разматрала 31 захтјев за одобрење прелиминарног права на подстицај за производна постројења која су у изградњи и за које је донесено рјешење о одобрењу прелиминарног права. На основу рјешења о прелиминарном праву подносилац захтјева са Оператором система подстицаја закључује предуговор о подстицају и резервише количине електричне енергије намјењене за подстицај.

У складу са законском одредбом, рјешење о прелиминарном праву на подстицај може трајати до три године. За конкретно постројење, период трајања прелиминарног права утврђује се на основу планираног почетка рада, што је податак који се доставља у обрасцу захтјева и пратећој документацији, при чему подносилац може поднијети захтјев за продужење прелиминарног права на подстицај, уз предочавање

релевантних доказа. У току 2019. године, Регулаторна комисија је разматрала 19 захтјева за продужење прелиминарног права на подстицај. У зависности од потребе за додатним провјерама, представници Регулаторне комисије су, у појединим случајевима, обилазили локације у изградњи на подручју Републике Српске, у циљу сагледавања услова за продужење прелиминарног права на подстицај.

Такође, Регулаторна комисија разматра и поново доноси рјешења о прелиминарном праву на подстицај уколико је дошло до промјена у расположивим количинама електричне енергије за подстицај, о чему потврду издаје Оператор система подстицаја.

Током 2019. године Регулаторна комисија је разматрала и 12 захтјева за прелиминарно право, при чему за те захтјеве нису били испуњени критеријуми за одобрење прелиминарног права на подстицај, те су исти, закључцима, одбијени или одбачени.

д) Тарифни поступци

У току 2019. године није било тарифних поступака у сектору електричне енергије.

ђ) Надгледање пословних активности корисника дозвола и сертификата за производно постројење у оквиру регулаторне надлежности

У складу са одредбама закона и Правилника о издавању дозвола, Регулаторна комисија је у електроенергетском сектору, у склопу својих редовних активности које се односе на надзирање поштовања услова издатих дозвола, обавила двије редовне надзорне провјере код сљедећих корисника:

1. Мјешовити Холдинг „ЕРС“ - МП а.д. Требиње - ЗП „Електродистрибуција“ а.д. Пале (дозвола за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије и дозвола за обављање дјелатности снабдијевања тарифних купаца електричном енергијом) и
2. „LE TRADING BH“ д.о.о. Бања Лука (дозвола за обављање дјелатности трговине и снабдијевања електричном енергијом на територији БиХ).

Након извршених надзорних провјера, у току су израде извјештаја који садрже утврђено стање у погледу поштовања услова дозвола.

Регулаторна комисија је у току 2019. године донијела рјешења о мјерама последице обављених редовних надзорних провјера корисника дозвола и сертификата које су извршене у 2018. години, и то:

1. Рјешење о мјерама последице обављене редовне надзорне провјере корисника дозвола МХ „ЕРС“ - МП а.д. Требиње - ЗП „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука, донесено у првом кварталу 2019. године и
2. Рјешење о мјерама последице обављене редовне надзорне провјере корисника дозволе „ЕЛИНГ МХЕ“ д.о.о. Теслић за обављање дјелатности производње електричне енергије у МХЕ "Дивич" и корисника сертификата за производно постројење МХЕ "Дивич" којим се потврђује да производи електричну енергију користећи обновљиви извор енергије, донесено у првој половини 2019. године.

Регулаторна комисија је, средином 2019. године, донијела рјешење о мјерама последице обављене ванредне надзорне провјере корисника дозволе Мјешовити Холдинг „ЕРС“

- МП а.д. Требиње - ЗП „РиТЕ Гацко“ а.д. Гацко за обављање дјелатности производње електричне енергије у ТЕ „Гацко“, која је обављена крајем 2018. године.

е) Активности на заштити купаца

Одредбама Закона о електричној енергији прописане су сљедеће надлежности Регулаторне комисије у вези са заштитом купаца:

- Регулисање квалитета услуге и тарифа, имајући у виду интересе купаца и функционисање привредних друштава за снабдијевање и дистрибуцију електричне енергије;
- Обезбјеђење транспарентног и недискриминаторског понашања на тржишту електричне енергије;
- Доношење мјера за спречавање злоупотребе монополског положаја корисника дозвола издатих од стране Регулаторне комисије;
- Рјешавање спорова између купаца и дистрибутера и снабдјевача електричном енергијом;
- Одлучивање о жалбама на рјешења о издавању електроенергетских сагласности и
- Обезбјеђење и других циљева заштите потрошача кроз прописивање услова дозволе за обављање одређене електроенергетске дјелатности.

У периоду од 1.1.2019. до 16. децембра 2019. године, Регулаторној комисији је поднесено 98 захтјева за рјешавање спорова и то у вези са:

- тарифама по којима се енергија испоручује – 76 захтјева,
- одбијањем испоруке електричне енергије – 6 захтјева,
- квалитетом напајања електричном енергијом – 5 захтјева,
- остало (отпис дуга, застарјелост, пренос дуга, мјерење) – 11 захтјева.

Од 98 поднесених захтјева, ријешено је 75 захтјева, у фази коначног одлучивања су четири предмета, у раду је девет предмета, док је 10 захтјева на изјашњењу код противне стране.

ж) Тржиште електричне енергије

Обезбјеђивање права купцима на избор снабдјевача електричном енергијом с једне стране и омогућавање једнаких, транспарентних и непристрасних услова снабдјевачима да снабдијевају купце електричном енергијом, с друге стране, неопходни су предуслови за отварање тржишта електричне енергије. У циљу остварења ових предуслова, Регулаторна комисија је у свом досадашњем раду одредила тарифе за кориштење дистрибутивне мреже, створила претпоставке за одређивање тарифа за помоћне услуге, издала дозволе за обављање дјелатности трговине и снабдијевања електричном енергијом и дала сагласност на дистрибутивна мрежна правила (правила приступа мрежи).

Регулаторна комисија је 1. децембра 2014. године утврдила Правилник о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача (први пут овакав правилник је донесен у септембру 2006. године, а потом и у децембру 2011. године). Овим Правилником прописује се начин снабдијевања квалификованих купаца на тржишту електричне енергије у Републици Српској након 1. јануара 2015. године, права и обавезе квалификованог купаца електричне енергије, права и обавезе снабдјевача квалификованих купаца, поступак промјене снабдјевача, улога јавног и резервног снабдјевача, начин формирања

цијена за квалификоване купце који се снабдијевају у систему обавезе јавне услуге, укључујући и универзалну услугу, као и начин формирања цијене услуге резервног снабдијевања. Премда у складу са овим Правилником, сви крајњи купци у Републици Српској од 1. јануара 2015. године имају могућност да сами изаберу свог снабдјевача електричне енергије на отвореном тржишту, ова активност је у пракси значајније присутна тек од септембра 2019. године.

Б. РЕГУЛИСАЊЕ СЕКТОРА ПРИРОДНОГ ГАСА

а) Одобравање и доношење правила и прописа

Регулаторна комисија је и током 2019. године интензивно радила на усаглашавању и доношењу нових подзаконских аката из своје надлежности у складу са новим законодавством у сектору природног гаса, односно са Законом о гасу који је ступио на снагу у марту 2018. године.

У том смислу, Регулаторна комисија је током 2019. године донијела сљедеће подзаконске акте:

- Правилник о снабдијевању посљедњег избора природним гасом, (Службени гласник Републике Српске, број 38/19),
- Правилник о промјени снабдјевача природним гасом, (Службени гласник Републике Српске, број 38/19),
- Правилник о издавању дозвола (Службени гласник Републике Српске, број 07/19),
- Правилник о сертификацији оператера транспортног система природног гаса (Службени гласник Републике Српске, број 31/19) и
- Правилник о изградњи директних гасовода (Службени гласник Републике Српске, број 34/19).

б) Издавање дозвола

✓ Издате дозволе

У 2019. години, Регулаторна комисија је продужила двије дозволе издавањем нових дозвола за обављање дјелатности у сектору природног гаса привредном друштву А.Д. „Зворник стан“ Зворник и то дозволе за обављање дјелатности дистрибуције и управљање дистрибутивним системом природног гаса и дозволе за обављање дјелатности трговине и снабдијевања природним гасом.

Регулаторна комисија је донијела закључак од 23.05.2019. године којим је одбачен захтјев за продужење, односно издавање нове дозволе за обављање дјелатности трговине и снабдијевања природним гасом привредног друштва „АЛУМИНА“ ДОО Зворник, као неуредан.

✓ Измјене дозвола

Регулаторна комисија је, на властиту иницијативу, рјешењем од 07.02.2019. године, извршила измјену издатих дозвола за обављање дјелатности управљања системом за транспорт природног гаса и дјелатности транспорта природног гаса кориснику дозвола привредном друштву „ГАС ПРОМЕТ“ А.Д. Пале и дозволе за обављање дјелатности транспорта природног гаса кориснику дозволе привредном друштву „САРАЈЕВО ГАС“ а.д. Источно Сарајево, продуживши период важења ових дозвола до 20.03.2020. године.

в) Сагласности на правила рада оператора система и опште услове снабдијевања природним гасом

У складу са одредбама закона, Регулаторна комисија даје сагласности на правила рада оператора система и на опште услове снабдијевања природним гасом.

Регулаторна комисија је, рјешењем од 24.10.2019. године, дала сагласност на „Правила о раду транспортног система природног гаса“ оператору транспортног система „ГАС ПРОМЕТ“ А.Д. Пале.

г) Сертификација оператора транспортног система природног гаса

Регулаторна комисија проводи активности по поднесеном захтјеву за сертификацију оператора транспортног система природног гаса привредног друштва „ГАС ПРОМЕТ“ А.Д. Пале.

д) Тарифни поступци

У јуну 2019. године Регулаторна комисија је дала сагласност на тарифне ставове за јавно снабдијевање природним гасом, подносиоца захтјева „САРАЈЕВО ГАС“ а.д. Источно Сарајево.

ђ) Надгледање пословних активности корисника дозвола у оквиру регулаторне надлежности

Током 2019. године није било надзорних провјера корисника дозвола у сектору природног гаса.

е) Заштита купаца

У протеклом периоду није било захтјева за рјешавање спорова у сектору природног гаса.

ж) Тржиште природног гаса

Према Закону о гасу, сви купци на тржишту природног гаса Републике Српске су квалификовани купци, што укључује и категорију купаца „Домаћинства“ који су квалификовани од 1.1.2015. године, тј. сви купци природног гаса имају могућност да слободно изабере снабдјевача природног гаса на отвореном тржишту.

Највећи трговац природним гасом у Републици Српској је привредно друштво „ГАС - РЕС“ д.о.о. Бања Лука, које снабдијева највећег потрошача природног гаса у Републици Српској „Алумину“ д.о.о. Зворник. Поред „Алумине“ д.о.о. Зворник, „ГАС - РЕС“ д.о.о. Бања Лука снабдијева природним гасом и привредно друштво „Прво гасно друштво“ д.о.о. Зворник и привредно друштво а.д. „Зворник-стан“ Зворник, које снабдијева крајње купце на дистрибутивном подручју града Зворника.

Дистрибутивно подручје природног гаса Источно Сарајево снабдијева се природним гасом преко КЈКП „Сарајево гас“ Сарајево.

Регулаторна комисија редовно прати и анализира тржишта у другим европским земљама како би се побољшале могућности за ефикасно функционисање тржишта у Републици Српској и Босни и Херцеговини те унаприједила сигурност снабдијевања.

В. РЕГУЛИСАЊЕ СЕКТОРА НАФТЕ И ДЕРИВАТА НАФТЕ

а) Одобравање и доношење правила и прописа

Регулаторна комисија је и у 2019. години радила на усаглашавању подзаконских аката из своје надлежности са законским прописима из области енергетике, уважавајући легислативу Европске уније.

У том смислу, Регулаторна комисија је током 2019. године усагласила, односно донијела нови Правилник о издавању дозвола.

б) Издавање дозвола

Током 2019. године, Регулаторној комисији нису подношени захтјеви за издавање дозвола за обављање дјелатности у сектору нафте и деривата нафте.

в) Надгледање пословних активности корисника дозвола у оквиру регулаторне надлежности

Регулаторна комисија је 20.02.2019. године донијела рјешења о мјерама послје обављене редовне надзорне провјере корисника дозволе „Рафинерије нафте Брод“ а.д. Брод у другој половини 2018. године.

Током 2019. године нису вршене надзорне провјере корисника дозвола у сектору нафте и деривата нафте.

г) Активности на заштити купаца

У протеклом периоду није било активности на рјешавању спорова у сектору нафте и деривата нафте.

Г. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Потписивање Уговора о успостављању Енергетске заједнице обавезује земље потписнице да испуне одређене обавезе, као и да испуне заједничке циљеве који се тичу усклађивања законодавне основе са правном тековином Европске уније. У том смислу, Регулаторна комисија је дала допринос у сарадњи са Министарством енергетике и рударства Републике Српске и Министарством спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине.

Регулаторна комисија сарађује са Државном регулаторном комисијом за електричну енергију и Регулаторном комисијом за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине, те учествује на стручним скуповима и семинарима из области регулације сектора електричне енергије, природног гаса и нафте и деривата нафте.

У склопу USAID-овог пројекта „Инвестирање у сектор енергије“, који је завршен у септембру 2019. године, а чији је циљ био пружање помоћи БиХ да привуче инвестиције у сектору енергетике, успостављање ефикасног малопродајног тржишта, дефинисање улоге оператора дистрибутивног система, електронска размјена информација, енергетска ефикасност, као и комуникација са јавношћу, представници Регулаторне комисије су учествовали у раду радних група, те стручних скупова организованих у оквиру пројекта.

Као дио двогодишњег пројекта регулаторног партнерства са Босном и Херцеговином (БиХ) од стране USAID/NARUC-а, NARUC је, уз подршку USAID-а и у сарадњи са USAID ЕИА, организовао први семинар о енергетској ефикасности за регулаторне комисије

у Босни и Херцеговини. Приказујући случајеве за разматрање из држава у саставу САД-а, семинар је представио улогу регулатора за вријеме израде, спровођења и надзора над спровођењем обавезујућих шема енергетске ефикасности (ЕЕО).

Такође, током 2019. године, USAID и NARUC одржали су два семинара, у оквиру Пројекта „Иницијатива о информационој безбједности у енергетском сектору Европе и Евроазије“. Овај пројекат окупља регулаторе из Југоисточне Европе у циљу израде оквирне политике и алатки које су неопходне за промовисање разумних инвестиција у информациону безбједност и за осигуравање информационе безбједности енергетског сектора. Поред тога, поједини сегменти ове активности су били комбиновани са земљама у области Црног мора, које спроводе исте или сличне регулаторне оквире о информационој безбједности.

У првој половини 2019. године, NARUC је, у сарадњи са ЕРРА-ом, организовао пети семинар пројекта под називом „Партнерство у домену природног гаса Европе и Евроазије“ кога је подржао USAID. Семинар је обрадио претходне активности пројекта, укључујући теме које се тичу оцјене инвестиционог плана. Активност је допунио технички семинар у оквиру кога је приказан алат за анализу трошкова и користи, израђену и креирану за допуну Регулаторног упутства за спровођење економске оцјене планова ширења гасне инфраструктуре.

Такође, у склопу USAID-овог „Пројекта односа са јавношћу и комуникација“, представници Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске, скупа са представницима остале двије регулаторне комисије у БиХ, путовали су на студијско путовање у Регулаторну комисију Кентакија (КУПСЦ) и Регулаторну комисију Охаја (ПУЦО) у новембру 2019. године. Трошкове наведених путовања сносио је организатор, а учесници су имали прилику да посматрају практичну примјену најбољих пракси, те да идентификују кључне препоруке и правила за њихов развој и примјену у БиХ.

Током 2019. године, представници Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске учествовали су у раду пројекта финансираног од стране „Њемачког друштва за међународну сарадњу (ГИЗ ГмбХ)“ под називом „Подстицање обновљивих извора енергију у БиХ“ у циљу стварања предуслова за њихово значајније коришћење. Пројекат пружа техничку помоћ партнерима у домену општег унапређења оквирних услова за производњу топлотне и електричне енергије из обновљивих извора енергије (ОИЕ), са нагласком на коришћење биоенергије и побољшања технологија малих хидроелектрана (до 10 MW).

Запослени у Регулаторној комисији, у 2019. години, су учествовали на стручним скуповима у организацији Секретаријата Енергетске заједнице и Регионалног удружења енергетских регулатора (ЕРРА) те специјалистичким семинарима из области права и рачуноводства.